

32011L0070

L 199/48

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

2.8.2011.

DIREKTIVA VIJEĆA 2011/70/EURATOM**od 19. srpnja 2011.****o uspostavi okvira Zajednice za odgovorno i sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegove članke 31. i 32.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije, sastavljen nakon dobivenog mišljenja skupine osoba koje je imenovao Znanstveno-tehnički odbor između znanstvenih stručnjaka iz država članica,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Članak 2.(b) Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju (dalje u tekstu: Ugovor o Euratomu) propisuje uspostavu ujednačenih sigurnosnih normi za zaštitu zdravlja radnika i stanovništva.
- (2) Članak 30. Ugovora o Euratomu propisuje uspostavu osnovnih normi za zaštitu zdravlja radnika i stanovništva od opasnosti od ionizirajućeg zračenja.
- (3) Članak 37. Ugovora o Euratomu nalaže državama članicama da Komisiji dostave opće podatke o svakom planu za odlaganje radioaktivnog otpada.
- (4) Direktiva Vijeća 96/29/Euratom ⁽³⁾ uspostavlja osnovne sigurnosne norme za zaštitu zdravlja radnika i stanovništva od opasnosti od ionizirajućeg zračenja. Navedena direktiva dopunjena je detaljnijim zakonskim propisima.

(5) Kao što je Sud Europske unije utvrdio u svojoj praksi, odredbe o zdravlju i sigurnosti iz Poglavlja 3. Ugovora o Euratomu tvore koherentnu cjelinu kojom se Komisiji daju prilično široke ovlasti za zaštitu stanovništva i okoliša od opasnosti od nuklearne kontaminacije ⁽⁴⁾.

(6) Odluka Vijeća 87/600/Euratom od 14. prosinca 1987. o dogovorima Zajednice o ranoj razmjeni informacija u slučaju radiološke opasnosti ⁽⁵⁾ uspostavila je okvir za obavješćivanje i pružanje informacija koje države članice trebaju koristiti kako bi zaštitile stanovništvo u slučaju radiološke opasnosti. Direktiva Vijeća 89/618/Euratom od 27. studenoga 1989. o obavješćivanju stanovništva o mjerama zdravstvene zaštite koje bi trebalo primijeniti i koracima koje bi trebalo poduzeti u slučaju radiološke opasnosti ⁽⁶⁾ nametnula je državama članicama obveze prema kojima moraju obavještavati javnost u slučaju takvog događaja.

(7) Direktiva Vijeća 2003/122/Euratom ⁽⁷⁾ propisuje kontrolu visokoaktivnih zatvorenih radioaktivnih izvora i izvora bez posjednika, uključujući iskorištene izvore. U skladu sa Zajedničkom konvencijom o sigurnosti gospodarenja istrošenim gorivom i sigurnosti gospodarenja radioaktivnim otpadom (dalje u tekstu: Zajednička konvencija) i Pravilima postupanja Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) za sigurnost i zaštitu radioaktivnih izvora te trenutne industrijske prakse, iskorišteni zatvoreni izvori mogu se ponovno koristiti, reciklirati ili odložiti. U mnogim slučajevima potrebno je izvor, ili opremu zajedno s izvorom, vratiti dobavljaču ili proizvođaču zbog ponovne kvalifikacije ili prerade.

(8) Direktiva 2006/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina ⁽⁸⁾ obuhvaća gospodarenje otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina koji može biti radioaktivan, ali isključujući one aspekte koji su specifični za radioaktivnost, a kojima se bavi Ugovor o Euratomu.

⁽¹⁾ Mišljenje od 4. svibnja 2011. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽²⁾ Mišljenje od 23. lipnja 2011. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ SL L 159, 29.6.1996., str. 1.

⁽⁴⁾ C-187/87 (1988 ECR, str. 5013.) i C-29/99 (2002 ECR, str. I-11221.).

⁽⁵⁾ SL L 371, 30.12.1987., str. 76.

⁽⁶⁾ SL L 357, 7.12.1989., str. 31.

⁽⁷⁾ SL L 346, 31.12.2003., str. 57.

⁽⁸⁾ SL L 102, 11.4.2006., str. 15.

- (9) Direktiva Vijeća 2006/117/Euratom⁽¹⁾ utvrđuje sustav Europske zajednice za atomsku energiju (dalje u tekstu: Zajednica) za nadzor i kontrolu prekograničnih pošiljaka radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva. Navedena direktiva bila je dopunjena Preporukom Komisije 2008/956/Euratom od 4. prosinca 2008. o mjerilima za izvoz radioaktivnog otpada i istrošenog goriva u treće zemlje⁽²⁾.
- (10) Direktiva Vijeća 2009/71/Euratom od 25. lipnja 2009. o uspostavi okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja⁽³⁾ nametnula je državama članicama obvezu uspostavljanja i održavanja nacionalnog okvira za nuklearnu sigurnost. Iako se navedena direktiva prvenstveno bavi nuklearnom sigurnošću nuklearnih postrojenja, ona navodi kako je također važno osigurati sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom, uključujući onima koji se nalaze u skladištima ili odlagalištima. Stoga ti objekti, kojima se bave Direktiva 2009/71/Euratom kao i ova Direktiva, ne bi smjeli biti podložni nesrazmjernim ili nepotrebnim obvezama, posebno kada je riječ o izvještavanju.
- (11) Direktiva 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o osiguravanju sudjelovanja javnosti u izradi određenih planova i programa koji se odnose na okoliš⁽⁴⁾ primjenjuje se na određene planove i programe koji su obuhvaćeni Direktivom 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš⁽⁵⁾.
- (12) Preporuka Komisije 2006/851/Euratom od 24. listopada 2006. o upravljanju financijskim sredstvima za razgradnju nuklearnih postrojenja, istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada⁽⁶⁾ usredotočena je na primjerenost financiranja, njegovu financijsku sigurnost i transparentnost kako bi se osiguralo da se financijska sredstva koriste samo za predviđene namjene.
- (13) U okviru posebnih uvjeta pristupanja Litve, Slovačke i Bugarske Europskoj uniji, gdje je bilo potrebno ranije zatvoriti određene nuklearne elektrane, Zajednica sudjeluje u prikupljanju financijskih sredstava i pruža financijsku potporu, pod određenim uvjetima, različitim projektima za razgradnju tih postrojenja, kao i za gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom.
- (14) Zajednička konvencija sklopljena pod okriljem IAEA-a predstavlja instrument poticaja čiji je cilj dosegnuti i održavati visoku razinu sigurnosti pri gospodarenju istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom diljem svijeta kroz jačanje nacionalnih mjera i međunarodne suradnje.
- (15) Pojedine države članice već su sudjelovale te namjeravaju i dalje sudjelovati u programu „Globalna inicijativa za smanjenje opasnosti” pod vodstvom SAD-a i Rusije, tako da su istrošeno gorivo iz istraživačkih reaktora otpremile u Sjedinjene Američke Države i Rusku Federaciju.
- (16) Godine 2006. IAEA je ažurirao strukturu normi i objavio Temeljna sigurnosna načela koja su zajednički podržali Zajednica, Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj/ Agencija za nuklearnu energiju (OECD/NEA) i druge međunarodne organizacije. Primjena Temeljnih sigurnosnih načela olakšat će uporabu međunarodnih sigurnosnih normi i uspostaviti će veći stupanj usklađenosti među aranžmanima različitih država.
- (17) Na poziv Vijeća za uspostavom, na razini EU-a, Skupine na visokoj razini kako je navedeno u Zaključcima Vijeća od 8. svibnja 2007. o nuklearnoj sigurnosti i sigurnom gospodarenju istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom, osnovana je Skupina europskih regulatora za nuklearnu sigurnost (ENSREG) na temelju Odluke Komisije 2007/530/Euratom od 17. srpnja 2007. o osnivanju Europske skupine na visokoj razini za nuklearnu sigurnost i gospodarenje otpadom⁽⁷⁾ kako bi doprinijela ostvarivanju ciljeva Zajednice na području gospodarenja istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom. Zaključci i preporuke ENSREG-a uključeni su u Rezoluciju Vijeća od 16. prosinca 2008. o gospodarenju istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom te u zaključke Vijeća od 10. studenoga 2009. o izvještavanju Skupine europskih regulatora za nuklearnu sigurnost.
- (18) Europski parlament 10. svibnja 2007. usvojio je Rezoluciju „Ocjena Euratoma - 50 godina europske politike za nuklearnu energiju” u kojoj je pozvao na usklađivanje normi za gospodarenje radioaktivnim otpadom te je pozvao Komisiju da preispita relevantne nacрте svojih zakonskih prijedloga i predloži novi prijedlog direktive o gospodarenju radioaktivnim otpadom.
- (19) Iako svaka država članica ima slobodu sama odrediti svoju mješavinu energetskih izvora, u svim državama članicama radioaktivni otpad nastaje kod proizvodnje električne energije ili tijekom industrijskih, poljoprivrednih, zdravstvenih i istraživačkih aktivnosti, ili kod razgradnje nuklearnih postrojenja ili kod sanacija i intervencija.

(1) SL L 337, 5.12.2006., str. 21.

(2) SL L 338, 17.12.2008., str. 69.

(3) SL L 172, 2.7.2009., str. 18.

(4) SL L 156, 25.6.2003., str. 17.

(5) SL L 197, 21.7.2001., str. 30.

(6) SL L 330, 28.11.2006., str. 31.

(7) SL L 195, 17.7.2007., str. 44.

- (20) Istrošeno gorivo nastaje pri radu nuklearnih reaktora. Svaka država članica slobodna je utvrditi svoja pravila u vezi s gorivnim ciklusom. Istrošeno gorivo smatra se ili vrijednim izvorom kojega je moguće ponovno preraditi, ili radioaktivnim otpadom koji je namijenjen izravnom odlaganju. Bez obzira za koju opciju se opredijelili, potrebno je razmotriti pitanje odlaganja visokoaktivnog otpada koji je bio odvojen kod ponovne prerade ili pitanje odlaganja istrošenoga goriva koje se smatra otpadom.
- (21) Radioaktivni otpad, uključujući istrošeno gorivo koje se smatra otpadom, potrebno je dugoročno zadržati i izolirati od ljudi i okoliša u kojem ljudi žive. Zbog njihove specifične prirode, to jest činjenice da sadrže radionuklide, potrebno je zaštititi zdravlje ljudi i okoliš od opasnosti od ionizirajućeg zračenja, uključujući odlaganje u odgovarajućim postrojenjima kao konačnim lokacijama. Skladištenje radioaktivnog otpada, uključujući dugoročno skladištenje, prijelazno je rješenje ali ne i alternativa odlaganju.
- (22) Nacionalni program razvrstavanja radioaktivnog otpada trebao bi podupirati navedene mjere, u potpunosti poštujući posebne vrste i svojstva radioaktivnog otpada.
- (23) Niski i srednje-radioaktivni otpad obično se odlaže blizu površine. Na tehničkoj razini široko je rasprostranjeno mišljenje da su duboka geološka odlagališta u ovome trenutku najsigurnija i najtrajnija mogućnost u posljednjoj fazi gospodarenja visokoaktivnim otpadom i istrošenim gorivom koje se smatra otpadom. Države članice trebale bi, dok zadržavaju odgovornost za svoje odgovarajuće politike u vezi s gospodarenjem svojim istrošenim gorivom te nisko-, srednje- ili visoko-radioaktivnim otpadom, u svoje nacionalne politike uključiti planiranje i provedbu mogućnosti odlaganja. Budući da će realizacija i nastanak odlagališta trajati više desetljeća, u mnogim programima prepoznata je potreba da se ostane fleksibilan i prilagodljiv, na primjer kako bi se uključilo novo znanje o uvjetima na lokacijama ili mogući razvoj sustava odlaganja. Aktivnosti koje se provode u okviru Tehnološke platforme za odlaganje radioaktivnog otpada u geološke formacije (IGD-TP) trebale bi olakšati pristup stručnom znanju i tehnologiji u vezi s tim. U tu svrhu mogu se kod oblikovanja tehničkog razvoja sustava odlaganja koristiti reverzibilnost i mogućnost ponovnog korištenja kao radna i projektna mjerila. Međutim, ta mjerila ne bi smjela biti nadomjestak za dobro konstruirano odlagalište s opravdanom osnovom za zatvaranje. Potreban je kompromis jer gospodarenje radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom temelji se na vrhunskoj znanosti i tehnologiji.
- (24) Etička obveza svake države članice trebala bi biti izbjegavanje stavljanja nepotrebnog tereta na buduće generacije zbog istrošenog goriva i radioaktivnog otpada, uključujući svaki radioaktivni otpad koji nastaje zbog razgradnje postojećih nuklearnih postrojenja. Kroz provedbu ove Direktive, države članice pokazat će da su poduzele odgovarajuće korake prema postizanju tog cilja.
- (25) Konačna odgovornost država članica za sigurno gospodarenje radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom temeljno je načelo koje je ponovno potvrdila Zajednička konvencija. Ova Direktiva trebala bi osnažiti to načelo nacionalne odgovornosti, kao i načelo primarne odgovornosti nositelja odobrenja za sigurno gospodarenje radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom pod nadzorom njegovog nadležnog regulatornog tijela, kao što bi trebala osnažiti ulogu i neovisnost toga tijela.
- (26) Podrazumijeva se da uporaba radioaktivnih izvora od strane nadležnog regulatornog tijela pri obavljanju svojih regulatornih zadaća ne utječe na neovisnost toga tijela.
- (27) Države članice trebale bi osigurati odgovarajuća financijska sredstva za gospodarenje radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom.
- (28) Države članice trebale bi uspostaviti nacionalne programe kako bi osigurale prenošenje političkih odluka u jasne odredbe za pravovremenu provedbu svih faza gospodarenja radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom, od njihova nastanka do odlaganja. Takvi nacionalni programi trebali bi biti u obliku jednog referentnog dokumenta ili skupa dokumenata.
- (29) Podrazumijeva se da će se nacionalne mjere za sigurno gospodarenje radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom primjenjivati kroz neki oblik pravnog, regulatornog ili organizacijskog instrumenta, izbor kojega je u nadležnosti država članica.
- (30) Različite faze gospodarenja radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom međusobno su usko povezane. Odluke donesene u jednoj fazi mogu utjecati na sljedeću fazu. Zbog toga je potrebno takve međuovisnosti uzeti u obzir pri oblikovanju nacionalnih programa.
- (31) Kod gospodarenja radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom važna je transparentnost. Transparentnost se postiže osiguranjem učinkovitog obavješćivanja javnosti i mogućnostima sudjelovanja svih zainteresiranih strana, uključujući lokalne vlasti i javnost, u postupku odlučivanja u skladu s nacionalnim i međunarodnim obvezama.
- (32) Suradnja između država članica te suradnja na međunarodnoj razini mogla bi olakšati i pospješiti postupak odlučivanja kroz pristup stručnom znanju i tehnologiji.

- (33) Neke države članice su mišljenja da je zajednička uporaba postrojenja za gospodarenje radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom, uključujući odlagališta, potencijalno korisna, sigurna i troškovno učinkovita mogućnost onda kada se temelji na sporazumu između predmetnih država članica.
- (34) Dokumentacija o postupku odlučivanja koja se odnosi na pitanja sigurnosti trebala bi biti razmjerna razinama opasnosti (stupnjevani pristup) te bi trebala biti osnova za odlučivanje o gospodarenju radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom. To bi moralo omogućiti prepoznavanje područja nesigurnosti kojima je potrebno posvetiti posebnu pozornost pri ocjeni sigurnosti. Odluke o sigurnosti trebale bi se temeljiti na nalazima iz ocjene sigurnosti i informacijama o postojanosti i pouzdanosti te ocjene te u njoj uključenih pretpostavki. Postupak odlučivanja stoga bi se trebao temeljiti na skupu argumenata i dokaza čija je svrha prikazati kako je postignuta tražena sigurnosna norma za objekt ili djelatnost u vezi s gospodarenjem radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom. Posebno kada je riječ o odlagalištu, dokumentacija bi trebala poboljšati razumijevanje onih aspekata koji utječu na sigurnost sustava odlaganja, uključujući prirodne (geološke) i umjetne prepreke te očekivani razvoj sustava odlaganja kroz vrijeme.
- (35) Država članica koja nema istrošeno gorivo, ne namjerava ga imati u bližoj budućnosti te ne obavlja ili ne namjerava obavljati djelatnosti u vezi s istrošenim gorivom, imala bi nesrazmjerne i nepotrebne obveze ako bi morala u svoje nacionalno zakonodavstvo prenijeti i provoditi odredbe ove Direktive u pogledu istrošenoga goriva. Stoga bi takve države članice trebale biti izuzete od obveze da u nacionalno zakonodavstvo prenose i provode odredbe iz ove Direktive u vezi s istrošenoga goriva sve dok se ne odluče razvijati djelatnost koja je povezana s nuklearnim gorivom.
- (36) Ugovor između Vlade Republike Slovenije i Vlade Republike Hrvatske o uređenju statusnih i drugih pravnih odnosa povezanih s ulaganjem u Nuklearnu elektranu Krško, njenim iskorištavanjem i razgradnjom, uređuje suvlasništvo nad nuklearnom elektranom. Odredbe navedenog Ugovora predviđaju zajedničku odgovornost za gospodarenje radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom te njihovo odlaganje. Stoga bi trebalo utvrditi iznimke od određenih odredaba ove Direktive kako se ne bi sprečavala puna provedba tog bilateralnog Ugovora.
- (37) Iako priznaje kako bi se radiološke i neradiološke opasnosti povezane s istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom trebale uzeti u obzir u nacionalnom okviru, ova Direktiva ne obuhvaća neradiološke opasnosti koje su obuhvaćene Ugovorom o funkcioniranju Europske unije.
- (38) Održavanje i daljnji razvoj znanja i vještina kod gospodarenja radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom, kao osnovnog elementa osiguranja visoke razine sigurnosti, trebale bi se temeljiti na učenju kroz operativno iskustvo.
- (39) Znanstvena istraživanja i tehnološki razvoj uz potporu tehničke suradnje između uključenih strana mogu otvoriti nove mogućnosti za poboljšanje sigurnog gospodarenja radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom te doprinijeti smanjenju opasnosti od radio-toksičnosti visokoaktivnog otpada.
- (40) Stručni pregledi mogu poslužiti kao odlično sredstvo za izgradnju povjerenja u postupak gospodarenja radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom u Europskoj uniji s ciljem razvoja i razmjene iskustava te osiguranja visokih normi,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE 1.

PODRUČJE PRIMJENE, POJMOVI I OPĆA NAČELA

Članak 1.

Predmet

1. Ovom Direktivom uspostavlja se okvir Zajednice za osiguranje odgovornog i sigurnog gospodarenja radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom kako bi se izbjeglo nametanje nepotrebnog tereta budućim generacijama.
2. Njome se osigurava da države članice donose prikladne nacionalne mjere za visoku razinu sigurnosti kod gospodarenja radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom kako bi se radnici i stanovništvo zaštitili od opasnosti od ionizirajućeg zračenja.
3. Njome se osigurava pružanje potrebnih javnih informacija i sudjelovanje javnosti u vezi s gospodarenjem radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom, uzimajući u obzir pitanja sigurnosti i zaštite informacija.
4. Ne dovodeći u pitanje Direktivu 96/29/Euratom, ova Direktiva dopunjuje osnovne norme iz članka 30. Ugovora o Euratomu o sigurnosti istrošenog goriva i radioaktivnog otpada.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova Direktiva primjenjuje se na sve faze gospodarenja:
  - (a) istrošenim gorivom koje nastaje iz civilnih djelatnosti;
  - (b) radioaktivnim otpadom od njegova nastanka do odlaganja, kada on nastaje iz civilnih djelatnosti.
2. Ova Direktiva ne primjenjuje se na:
  - (a) otpad iz rudarskih i drugih ekstraktivnih djelatnosti koji može biti radioaktivan i koji je obuhvaćen područjem primjene Direktive 2006/21/EZ;
  - (b) dopuštena ispuštanja.

3. Članak 4. stavak 4. ove Direktive ne primjenjuje se na:

- (a) povrat iskorištenih zatvorenih izvora dobavljaču ili proizvođaču;
- (b) pošiljke istrošenoga goriva iz istraživačkih reaktora u državu u kojoj se gorivo za istraživačke reaktore dobavlja ili se proizvodi, uzimajući u obzir primjenjive međunarodne sporazume;
- (c) otpad i istrošeno gorivo iz postojeće Nuklearne elektrane Krško, kada je riječ o pošiljkama između Slovenije i Hrvatske.

4. Ova Direktiva ne utječe na pravo države članice ili poduzeća iz te države članice da radioaktivni otpad nakon prerade vrati državi porijekla onda kada se:

- (a) radioaktivni otpad u toj državi članici ili poduzeću šalje na preradu; ili
- (b) toj državi članici ili poduzeću šalje drugi materijal za potrebe ponovne uporabe radioaktivnog otpada.

Ova Direktiva ne utječe na pravo države članice ili poduzeća u toj državi članici u koju istrošeno gorivo treba poslati na obradu ili ponovnu preradu da radioaktivni otpad, dobiven postupkom obrade ili ponovne prerade, ili dogovoreni ekvivalent, vrati državi njihovog porijekla.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „zatvaranje” znači okončanje svih djelatnosti u određenom trenutku nakon smještanja istrošenoga goriva ili radioaktivnog otpada u odlagalište, uključujući završne inženjerske ili druge radove koji su potrebni kako bi se u odlagalištu stvorili uvjeti koji su dugoročno sigurni;
2. „nadležno regulatorno tijelo” znači tijelo ili sustav tijela imenovanih u državi članici na području uređenja sigurnog gospodarenja istrošenim gorivom ili radioaktivnim otpadom iz članka 6.;
3. „odlaganje” znači smještanje istrošenoga goriva ili radioaktivnog otpada u objekt bez namjere njihovog ponovnog korištenja;
4. „odlagalište” znači objekt ili postrojenje čija je primarna namjena odlaganje radioaktivnog otpada;
5. „odobrenje” znači svaki pravni dokument dodijeljen pod nadležnošću države članice za provedbu bilo koje djelatnosti povezane s gospodarenjem istrošenim gorivom ili radioaktivnim otpadom, ili za dodjeljivanje odgovornosti za izbor lokacije, projektiranje, izgradnju, stavljanje u

pogon, rad, razgradnju ili zatvaranje objekta za gospodarenje istrošenim gorivom ili postrojenja za gospodarenje radioaktivnim otpadom;

6. „nositelj odobrenja” znači pravna ili fizička osoba koja je u cijelosti odgovorna za sve djelatnosti ili objekte povezane s gospodarenjem istrošenim gorivom ili radioaktivnim otpadom kako je navedeno u odobrenju;
7. „radioaktivni otpad” znači radioaktivni materijal u plinovitom, tekućem ili čvrstom stanju za koji država članica, ili pravna ili fizička osoba čiju odluku država članica prihvaća, ne razmišlja o daljnjoj uporabi ili ne predviđa takvu uporabu te koji je nadležno regulatorno tijelo odredilo kao radioaktivni otpad u skladu sa zakonskim i regulatornim okvirom države članice;
8. „gospodarenje radioaktivnim otpadom” znači sve djelatnosti koje se odnose na rukovanje, predobradu, obradu, kondicioniranje, skladištenje ili odlaganje radioaktivnog otpada, isključujući njegovo odvoženje s lokacije;
9. „postrojenje za gospodarenje radioaktivnim otpadom” znači objekt ili postrojenje čija je primarna svrha gospodarenje radioaktivnim otpadom;
10. „ponovna prerada” znači postupak ili djelatnost čija je namjena izdvojiti fisibilne i organske materijale iz istrošenog goriva za daljnju uporabu;
11. „istrošeno gorivo” znači nuklearno gorivo koje je ozračeno u jezgri reaktora i trajno odstranjeno iz nje; istrošeno gorivo može se smatrati uporabljivim izvorom koji se može ponovno preraditi ili ga se može namijeniti za odlaganje ako ga se smatra radioaktivnim otpadom;
12. „gospodarenje istrošenim gorivom” znači sve djelatnosti koje se odnose na rukovanje, skladištenje, ponovnu preradu ili odlaganje istrošenoga goriva, isključujući njegovo odvoženje s lokacije;
13. „postrojenje za gospodarenje istrošenim gorivom” znači objekt ili postrojenje čija je primarna svrha gospodarenje istrošenim gorivom;
14. „skladištenje” znači zadržavanje istrošenoga goriva ili radioaktivnog otpada u objektu s namjerom njihovog ponovnog korištenja.

Članak 4.

Opća načela

1. Države članice uspostavljaju i održavaju nacionalne politike o gospodarenju istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom. Ne dovodeći u pitanje članak 2. stavak 3., svaka država članica ima konačnu odgovornost za gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom koji su nastali na njezinu tlu.

2. U slučaju kada se radioaktivni otpad ili istrošeno gorivo šalju na preradu ili ponovnu preradu u državu članicu ili u treću zemlju, konačna odgovornost za sigurno i odgovorno odlaganje tih materijala, uključujući sav otpad koji je nastao kao nusproizvod, ostaje na državi članici ili trećoj zemlji iz koje je radioaktivni materijal poslan.

3. Nacionalne politike temelje se na sljedećim načelima:

- (a) nastajanje radioaktivnog otpada drži se na najnižoj mogućoj razini koja je razumno izvediva, u smislu djelatnosti i količine, uz uporabu odgovarajućih projektnih mjera te odgovarajućih praksi kod rada postrojenja i njegove razgradnje, uključujući recikliranje i ponovnu uporabu materijala;
- (b) u obzir se uzima uzajamna međuovisnost svih faza nastajanja istrošenog goriva i radioaktivnog otpada te gospodarenja njima;
- (c) istrošeno gorivo i radioaktivni otpad moraju biti sigurno zbrinuti, uključujući dugoročne pasivne sigurnosne mjere;
- (d) mjere se provode prema stupnjevanom pristupu;
- (e) troškove gospodarenja istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom snose oni kod kojih su ti materijali nastali;
- (f) na svim razinama gospodarenja istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom primjenjuje se postupak odlučivanja koji se temelji na dokazima i dobro je dokumentiran.

4. Radioaktivni otpad se odlaže u državi članici u kojoj je nastao, osim ako u trenutku njegovog slanja između predmetne države članice i druge države članice ili treće zemlje na snagu nije stupio sporazum o uporabi odlagališta u nekoj od tih država, pri čemu se uzimaju u obzir mjerila koja je usvojila Komisija u skladu s člankom 16. stavkom 2. Direktive 2006/117/Euratom.

Prije nego što država članica izvoznica pošalje pošiljku u treću zemlju, ona obavješćuje Komisiju o sadržaju takvoga sporazuma i poduzima odgovarajuće mjere kojima treba osigurati sljedeće:

- (a) da je zemlja odredišta sa Zajednicom sklopila sporazum koji pokriva gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom ili je stranka Zajedničke konvencije o sigurnosti gospodarenja istrošenim gorivom i sigurnosti gospodarenja radioaktivnim otpadom (dalje u tekstu: Zajednička konvencija);
- (b) da zemlja odredišta ima programe za gospodarenje radioaktivnim otpadom i za njegovo odlaganje čiji su ciljevi visoka razina sigurnosti, istovjetna onoj koja je uspostavljena ovom Direktivom; i
- (c) da odlagalište u državi odredišta ima odobrenje za otpremanje radioaktivnog otpada, da je u operativnoj funkciji

prije otpremanja te da se njime upravlja u skladu sa zahtjevima navedenima u programu gospodarenja radioaktivnim otpadom i njegova odlaganja predmetne zemlje odredišta.

POGLAVLJE 2.

OBVEZE

Članak 5.

Nacionalni okvir

1. Države članice uspostavljaju i održavaju nacionalni zakonodavni, regulatorni i organizacijski okvir (dalje u tekstu: nacionalni okvir) za gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom kojim se dodjeljuje odgovornost i predviđa usklađeno djelovanje nadležnih tijela. Nacionalni okvir predviđa sljedeće:

- (a) nacionalni program provedbe politike o gospodarenju istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom;
- (b) nacionalne mjere za sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom. Odluku o tome kako se te mjere donose i pomoću kojih instrumenata se one provode u nadležnosti je država članica;
- (c) sustav izdavanja odobrenja za djelatnosti ili postrojenja za gospodarenje istrošenim gorivom ili radioaktivnim otpadom, ili oboje, uključujući zabranu djelatnosti ili rada postrojenja za gospodarenje istrošenim gorivom ili radioaktivnim otpadom bez odobrenja, ili oboje te, prema potrebi, propisivanje uvjeta za daljnje provođenje djelatnosti, upravljanje objektom, ili oboje;
- (d) sustav odgovarajućeg nadzora, sustav upravljanja, inspeksijske preglede koje izvode regulatorna tijela, dokumentiranje i obveze izvješćivanja o djelatnostima ili postrojenjima za gospodarenje radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom ili oboje, uključujući odgovarajuće mjere za razdoblje nakon zatvaranja odlagališta;
- (e) izvršne mjere, uključujući prekidanje djelatnosti i preinaku, istek ili ukidanje odobrenja, prema potrebi uključujući zahtjeve za alternativna rješenja koja dovode do poboljšanja sigurnosti;
- (f) dodjeljivanje odgovornosti onim tijelima koja su uključena u različite faze gospodarenja istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom. U nacionalnom okviru, primarna odgovornost za istrošeno gorivo i radioaktivni otpad leži kod onih koji su ga proizveli ili, u posebnim okolnostima, kod nositelja odobrenja kojemu su tu odgovornost dodijelila nadležna tijela;
- (g) nacionalne zahtjeve za informiranje i sudjelovanje javnosti;
- (h) program ili programe financiranja gospodarenja istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom u skladu s člankom 9.

2. Države članice osiguravaju da se nacionalni okvir poboljšava kada je to primjereno, pri čemu se uzimaju u obzir operativna iskustva, spoznaje dobivene kod postupka odlučivanja iz članka 4., stavka 3. točke (f), te razvoja tehnologije i istraživanja u tom području.

Članak 6.

Nadležno regulatorno tijelo

1. Svaka država članica uspostavlja i zadržava nadležno regulatorno tijelo u području sigurnog gospodarenja istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom.

2. Države članice osiguravaju da je nadležno regulatorno tijelo funkcionalno odvojeno od svakog drugog tijela ili organizacije koje se bave promidžbom ili iskorištavanjem nuklearne energije ili radioaktivnog materijala, uključujući proizvodnju električne energije i primjene radioizotopa, ili gospodarenjem istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom, kako bi se osigurala učinkovita neovisnost od svakog neprimjerenog utjecaja na njegovu regulatornu funkciju.

3. Države članice osiguravaju da se nadležnom regulatornom tijelu daju pravne ovlasti te da raspolaže ljudskim i financijskim resursima potrebnim za ispunjavanje svojih obaveza u vezi s nacionalnim okvirom iz članka 5. stavka 1. točaka (b), (c), (d) i (e).

Članak 7.

Nositelji odobrenja

1. Države članice osiguravaju da primarna odgovornost za sigurnost postrojenja i/ili djelatnosti za gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom leži na nositelju odobrenja. Ta odgovornost nije prenosiva.

2. Države članice osiguravaju da nositelji odobrenja moraju, u skladu s važećim nacionalnim okvirom, pod propisanim nadzorom nadležnog regulatornog tijela, redovito i na sustavan i provjerljiv način ocjenjivati, provjeravati te u razumnoj mjeri sustavno poboljšavati sigurnost postrojenja ili djelatnosti za gospodarenje radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom. To se postiže na temelju odgovarajuće ocjene sigurnosti, drugih argumenata i dokaza.

3. Dokazivanje sigurnosti u okviru dodjeljivanja odobrenja za objekt ili djelatnost obuhvaća razvoj i provođenje djelatnosti te razvoj, djelovanje i razgradnja postrojenja ili zatvaranje odlagališta kao i razdoblje nakon zatvaranja odlagališta. Dokazivanje sigurnosti je razmjerno složenosti djelovanja i opsegu opasnosti povezanih s radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom te s objektom ili djelatnošću. Postupak izdavanja odobrenja pridonosi sigurnosti objekta ili djelatnosti u normalnim operativnim uvjetima, kod predviđenih operativnih situacija te kod projektnih nezgoda. Ono mora na odgovarajući način dokazati da su objekt ili djelatnost sigurni. Uvode se mjere za sprečavanje nesreća i ublažavanje njihovih posljedica, uključujući provjeru fizičkih prepreka i upravnih zaštitnih postupaka nositelja

odobrenja koji moraju biti uspostavljeni prije nego što ionizirajuće zračenje u znatnoj mjeri utječe na radnike i stanovništvo. Takvim se pristupom utvrđuju i umanjuju nesigurnosti.

4. Države članice osiguravaju da nositelji odobrenja moraju, u skladu s nacionalnim okvirom, uspostaviti i provoditi cjelovite sustave upravljanja, uključujući osiguranje kvalitete, koji daju prioritet sigurnosti cjelovitog gospodarenja istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom, a te sustave nadležno regulatorno tijelo redovito provjerava.

5. Države članice osiguravaju da nositelji odobrenja moraju, u skladu s nacionalnim okvirom, omogućiti i zadržati odgovarajuće financijske i ljudske resurse potrebne za ispunjavanje svojih obveza u vezi sa sigurnim gospodarenjem istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom kako je utvrđeno u stavcima 1. do 4.

Članak 8.

Stručno znanje i vještine

Države članice osiguravaju da sve strane moraju, u skladu s nacionalnim okvirom, uspostaviti programe za izobrazbu i obuku svoga osoblja, kao i za istraživačke i razvojne djelatnosti koje pokrivaju potrebe nacionalnog programa gospodarenja istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom, da bi na taj način stekli, zadržali i dalje razvijali potrebno stručno znanje i vještine.

Članak 9.

Financijska sredstva

Države članice osiguravaju da se u nacionalnom okviru propisuje raspolaganje odgovarajućim financijskim sredstvima potrebnima za provedbu nacionalnih programa iz članka 11., posebno za gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom, pri čemu se mora uzeti u obzir odgovornost proizvođača istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada.

Članak 10.

Transparentnost

1. Države članice osiguravaju da su potrebne informacije o gospodarenju istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom dostupne radnicima i stanovništvu. Ova obveza uključuje osiguranje da nadležno regulatorno tijelo obavješćuje javnost o događajima na svome području nadležnosti. Informacije se objavljuju u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim obvezama, pod uvjetom da time nisu ugroženi drugi interesi kao što su, na primjer, sigurnosni interesi, priznati u nacionalnom zakonodavstvu ili međunarodnim obvezama.

2. Države članice u potrebnom opsegu osiguravaju javnosti mogućnost učinkovitog sudjelovanja u postupku odlučivanja o gospodarenju istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim obvezama.

Članak 11.

Nacionalni programi

1. Svaka država članica osigurava provedbu svoga nacionalnog programa gospodarenja istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom (dalje u tekstu: nacionalni program), koji pokriva sve vrste istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada u njezinoj nadležnosti i sve faze gospodarenja istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom od nastanka do odlaganja.

2. Svaka država članica redovito preispituje i ažurira svoj nacionalni program, uzimajući u obzir tehnički i znanstveni napredak te preporuke, prikupljena iskustva i primjere dobre prakse iz stručnih pregleda.

Članak 12.

Sadržaj nacionalnih programa

1. Nacionalni programi utvrđuju kako države članice namjeravaju provoditi svoje nacionalne politike iz članka 4. za odgovorno i sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom kako bi se osiguralo ostvarivanje ciljeva iz ove Direktive te uključuju sljedeće:

- (a) sveukupne ciljeve nacionalnih politika države članice u vezi s gospodarenjem istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom;
- (b) značajne ključne točke i jasne vremenske okvire za ostvarivanje tih ključnih točaka u odnosu na glavne ciljeve nacionalnog programa;
- (c) popis svog istrošenog goriva i svog radioaktivnog otpada te procjene budućih količina, uključujući one iz razgradnje. U popisu je jasno navedena lokacija i količina radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva u skladu s odgovarajućim razvrstavanjem radioaktivnog otpada;
- (d) koncepte ili planove i tehnička rješenja za gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom od nastanka do odlaganja;
- (e) koncepte ili planove za razdoblje nakon zatvaranja odlagališta, uključujući razdoblje tijekom kojega je potrebno provoditi odgovarajuće kontrole te koja su sredstva potrebna kako bi se dugoročno sačuvalo znanje o predmetnom objektu;
- (f) istraživačke, razvojne i demonstracijske djelatnosti koje su potrebne kako bi se provela rješenja za gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom;
- (g) odgovornost za provedbu nacionalnog programa i ključne pokazatelje uspješnosti za praćenje napretka tijekom provedbe;

(h) procjenu troškova nacionalnog programa te podlogu i hipoteze korištene za tu procjenu, zajedno s vremenskim profilom;

(i) važeći program ili programe financiranja;

(j) politiku ili postupak transparentnosti iz članka 10.;

(k) sporazum ili sporazume o gospodarenju istrošenim gorivom ili radioaktivnim otpadom, uključujući uporabu odlagališta, sklopljen(e) s državom članicom ili trećom zemljom, ako postoji/postoje;

2. Nacionalni program zajedno s nacionalnom politikom može biti sadržan u jednom dokumentu ili u više dokumenata.

Članak 13.

Obavješćivanje

1. Države članice obavješćuju Komisiju o svojim nacionalnim programima i naknadnim bitnim promjenama.

2. Komisija u roku od šest mjeseci od datuma obavijesti može zahtijevati pojašnjenje i/ili izraziti svoje mišljenje o tome je li sadržaj nacionalnog programa u skladu s člankom 12.

3. Države članice u roku od šest mjeseci od zaprimanja odgovora Komisije dostavljaju tražena pojašnjenja i/ili obavješćuju Komisiju o izmjeni nacionalnih programa.

4. Komisija pri odlučivanju o pružanju financijske ili tehničke pomoći Zajednice za postrojenja ili djelatnosti u vezi s gospodarenjem istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom uzima u obzir pojašnjenja država članica i njihov napredak u provedbi nacionalnih programa.

Članak 14.

Izvjješćivanje

1. Države članice Komisiji prvi put podnose izvješće o provedbi ove Direktive do 23. kolovoza 2015., a nakon toga svake tri godine, pri čemu koriste preispitivanje i izvješćivanje u skladu sa Zajedničkom konvencijom.

2. Komisija na temelju izvješća država članica dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću sljedeće:

(a) izvješće o napretku postignutom u provedbi ove Direktive; i

(b) popis radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva na području Zajednice te očekivanja za budućnost.

3. Države članice povremeno, svakih 10 godina, provode samo-ocjenjivanje svoga nacionalnog okvira, nadležnog regulatornog tijela, nacionalnog programa i njegove provedbe te omogućuju međunarodni stručni pregled svoga nacionalnog okvira, nadležnog regulatornog tijela i/ili nacionalnog programa kako bi osigurale ispunjavanje visokih sigurnosnih normi za sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom. Rezultati svakog stručnog pregleda dostavljaju se Komisiji i državama članicama te se javno objavljuju, ako to nije u suprotnosti sa sigurnosnim i zaštićenim informacijama.

POGLAVLJE 3.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 15.

Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 23. kolovoza 2013. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Obaveze prenošenja i provođenja odredbi o istrošenom gorivu iz ove Direktive ne primjenjuje se na Cipar, Dansku,

Estoniju, Irsku, Latviju, Luksemburg i Maltu, sve dok one ne odluče da će započeti s razvijanjem bilo koje aktivnosti povezane s nuklearnim gorivom.

3. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva te sve naknadne izmjene tih odredbi.

4. Države članice Komisiju prvi put obavješćuju o sadržaju svoga nacionalnog programa koji obuhvaća sve točke iz članka 12., čim prije ali najkasnije do 23. kolovoza 2015.

Članak 16.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 17.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. srpnja 2011.

Za Vijeće
Predsjednik
M. SAWICKI